

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrów Mazowiecka do roku 2020

Autorzy opracowania:

- Krzysztof Pietrzak
- Adam Bronisz
- Julita Dworak
- Bartłomiej Przybylski

Meritum Competence
ul. Syta 135, 02-987 Warszawa
NIP 5262737394

szkolenia@meritumnet.pl, azbest@meritumnet.pl, audyt@meritumnet.pl
www.szkolenia.meritumnet.pl

Ostrów Mazowiecka, 2017

Spis treści

Wykaz skrótów i wyjaśnienia pojęć.....	5
1 Wstęp	6
2 Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	6
3 Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	8
4 Charakterystyka obszaru Gminy Ostrów Mazowiecka	10
4.1 Położenie geograficzne i powierzchnia terenu.....	10
4.2 Demografia	13
4.3 Strefa gospodarcza	14
4.3.1 Rolnictwo i leśnictwo	15
4.3.2 Turystyka	17
5 Ocena aktualnego stanu środowiska Gminy Ostrów Mazowiecka – obszary interwencji	19
5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	19
5.1.1 Warunki klimatyczne	19
5.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego.....	20
5.1.3 Poziomy zanieczyszczeń	20
5.1.4 Podsumowanie	23
5.2 Gospodarowanie wodami.....	23
5.2.1 Wody powierzchniowe.....	23
5.2.2 Wody podziemne	27
5.2.3 Podsumowanie	28
5.3 Gleby.....	29
5.3.1 Podsumowanie	30
5.4 Zasoby geologiczne.....	30

5.4.1	Podsumowanie	31
5.5	Zasoby przyrodnicze	32
5.5.1	Formy ochrony przyrody	32
5.5.2	Pozostałe formy ochrony	33
5.5.3	Podsumowanie	33
5.6	Zagrożenia hałasem	34
5.6.1	Podsumowanie	35
5.7	Pola elektromagnetyczne	36
5.7.1	Podsumowanie	37
5.8	Gospodarka wodno-ściekowa	37
5.8.1	Sieć wodociągowa	37
5.8.2	Sieć kanalizacyjna	39
5.8.3	Podsumowanie	40
5.9	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	40
5.9.1	Podsumowanie	43
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami	44
6	Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi.....	45
7	Podsumowanie efektów realizacji dotychczasowego POŚ	46
8	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	48
9	Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska..	52
10	Spis tabel	55
11	Spis rysunków.....	55
12	Spis wykresów	56

Wykaz skrótów i wyjaśnienia pojęć

GUS- Główny Urząd Statystyczny

POŚ – Program Ochrony Środowiska

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

JST – Jednostka Samorządu Terytorialnego

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

GZWP – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

JCWPD – Jednolita Część Wód Podziemnych

PSR – Powszechny Spis Rolny

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Analiza SWOT – nazwa analizy jest akronimem słów z języka angielskiego: Strength (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia)

1 Wstęp

Niniejszy dokument, został opracowany zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.), uwzględniając część strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” dotyczących ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrów Mazowiecka jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy. Zawiera cele i zadania, które powinna realizować gmina w celu ochrony środowiska w jej granicach administracyjnych.

Dokument ten został opracowany zgodnie z najnowszymi wytycznymi Ministerstwa Środowiska: *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, Warszawa 2 września 2015.

Program podsumowuje stan środowiska gminy oraz zawiera zestawienie jej słabych i mocnych stron (analiza SWOT).

Dzięki kompleksowemu ujęciu stanu środowiska na terenie gminy możliwe stało się zdefiniowanie na tej podstawie najważniejszych celów środowiskowych, do jakich powinno się dążyć kierując dobrem środowiska i ideą zrównoważonego rozwoju.

2 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawowym celem sporządzania i uchwalania Programu Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu JST.

W niniejszym dokumencie dokonano oceny aktualnego stanu środowiska oraz przeanalizowano możliwości jego poprawy na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka z uwzględnieniem dziecięciu obszarów przyszłej interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza (5.1.),
- Gospodarowanie wodami (5.2.),

- Gleby (5.3.),
- Zasoby geologiczne (5.4.),
- Zasoby przyrodnicze (5.5.),
- Zagrożenia hałasem (5.6.),
- Pola elektromagnetyczne (5.7.),
- Gospodarka wodno-ściekowa (5.8.),
- Gospodarka odpadami oraz zapobieganie powstawaniu odpadów (5.9.),
- Zagrożenia poważnym awariami (5.10.).

Każdy z dziesięciu wyżej wymienionych obszarów zawiera podsumowanie i analizę SWOT, która ma na celu pokazania mocnych stron gminy oraz tych, które wymagają interwencji.

W Programie Ochrony Środowiska zostało ujęte 13 zadań, jakie Gmina Ostrów Mazowiecka zamierza zrealizować w celu poprawy stanu środowiska. Zadania te będą dotyczyły przede wszystkim gospodarki poprawy jakości powietrza. Do każdego z zadań przypisano wskaźniki realizacji zadania, które ułatwią prowadzenie monitoringu realizacji POŚ oraz będą stanowiły podstawę przygotowywania raportu z jego realizacji.

3 Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Niniejszy dokument spójny jest z celami oraz kierunkami interwencji/działań ujętych m. in. w następujących dokumentach strategicznych:

I. Strategia Rozwoju Kraju 2020:

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka:

– Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko:

- Priorytetowy kierunek interwencji II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej;

II. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”:

- Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię:
  - Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej;

III. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”:

- Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców:
  - Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno - budowlanych oraz istniejących zasobów;

IV. Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022 r.:

1. Cel: poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu:
  - a) Kierunek interwencji: poprawa efektywności energetycznej,
2. Cel: prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:
  - Kierunek interwencji: rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu;

V. Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032:

- Cel szczegółowy: Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest:

VI. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrowskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą do 2018 r.:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawa jakości powietrza,
- ochrona przed hałasem w tym ze źródeł komunikacyjnych,
- zmniejszenie energochłonności.

Niniejszy POŚ kontynuuje cele Programu Ochrony dla Gminy Ostrów Mazowiecka uchwalonego 29 września 2006 roku:

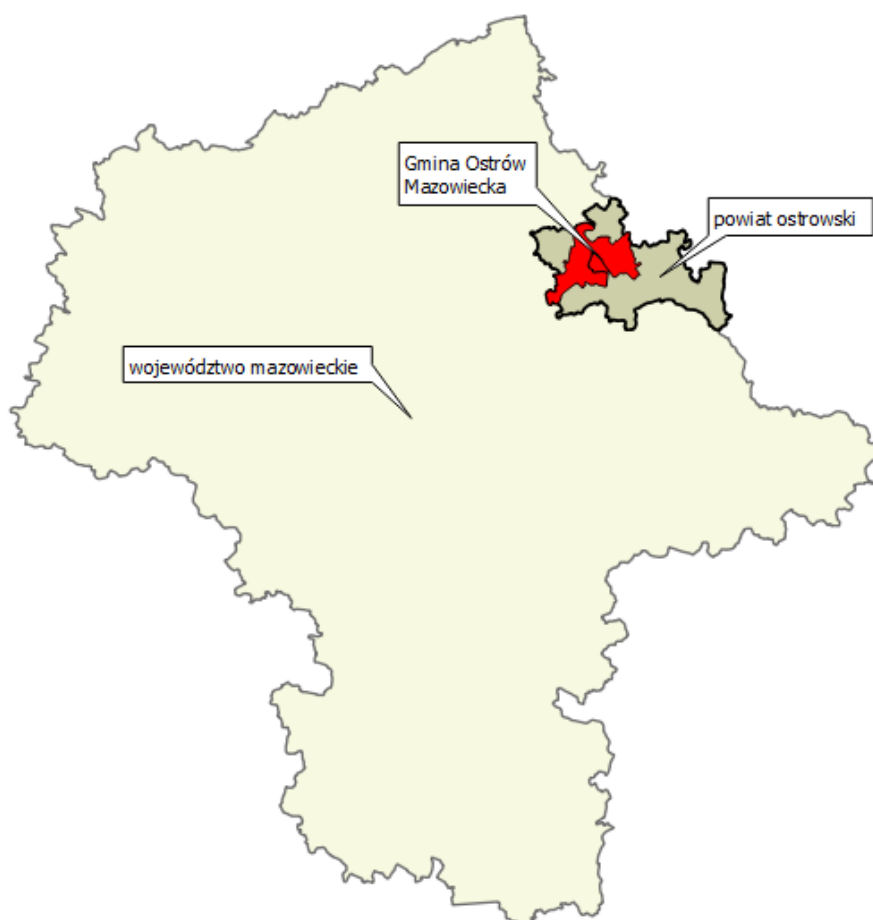
- rozwiązanie w najbliższych latach problemu gospodarki ściekowej,
- poprawa czystości powietrza atmosferycznego,
- usprawnienie gospodarki odpadami.

4 Charakterystyka obszaru Gminy Ostrów Mazowiecka

4.1 Położenie geograficzne i powierzchnia terenu

Gmina Ostrów Mazowiecka jest największą gminą wiejską powiatu ostrowskiego. Położona jest w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego. Powierzchnia gminy wynosi 282 km²^[1]. Odległość gminy od Warszawy wynosi około 100 km.

Rysunek 1. Położenie Gminy Ostrów Mazowiecka na tle województwa oraz powiatu

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Ostrów Mazowiecka graniczy:

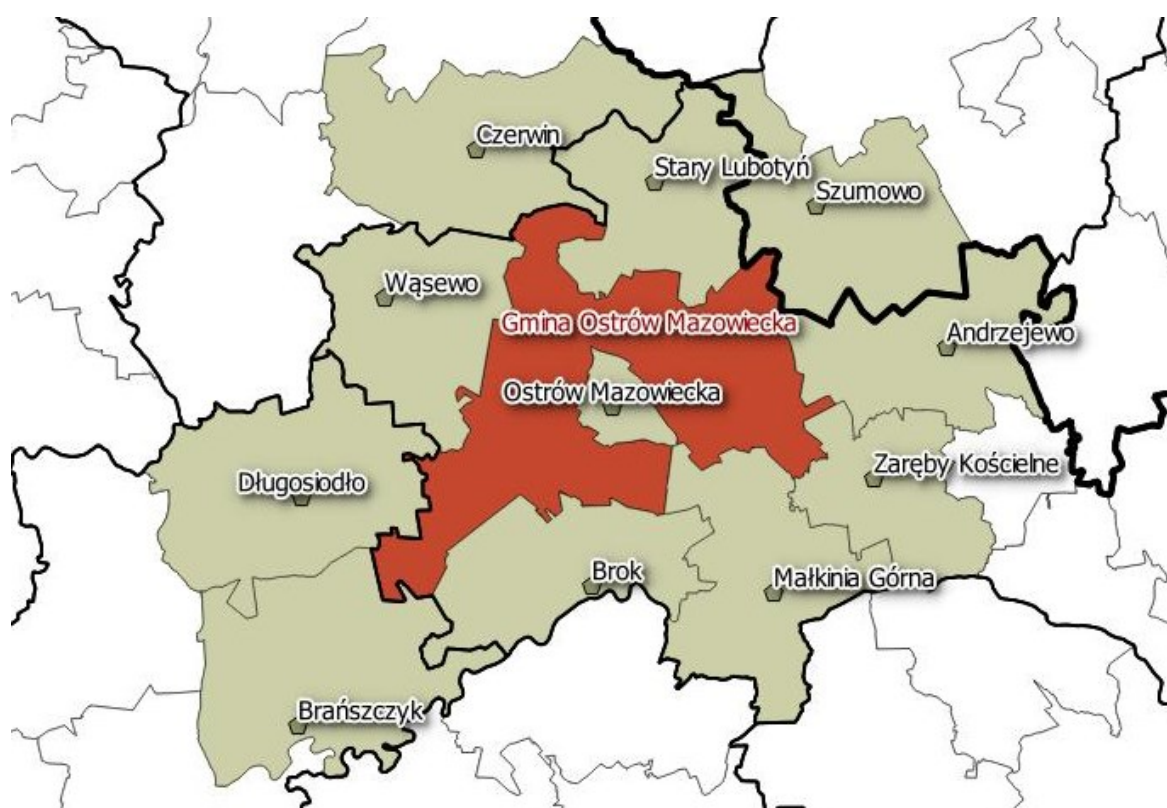
- od północy z gminą Czerwin (powiat ostrołęcki) i gminą Lubotyń (powiat ostrowski),
- od północnego-wschodu z gminą Szumowo (powiat zambrowski, województwo podlaskie),

¹ Bank danych lokalnych GUS, dane za rok 2015

- od wschodu z gminą Andrzejewo i gminą Zaręby Kościelne (powiat ostrowski),
- od południa z gminą Małkinia Górna, gminą Ostrów Mazowiecka (miejska) oraz gminą Brok
- od południowego zachodu z gminą Brańszczyk i gminą Długosiodło (powiat wyszkowski),
- od zachodu z gminą Wąsewo (powiat ostrowski).

Rysunek 2. Położenie Gminy Ostrów Mazowiecka na tle sąsiadujących gmin

Źródło: opracowanie własne

Sieć osadniczą gminy stanowią 42 sołectwa²: Biel, Budy – Grudzie, Dybki, Fidury, Nowa Grabownica, Stara Grabownica, Guty – Bujno, Jasienica, Jelenie, Jelonki, Kalinowo, Kalinowo – Parcele, Komorowo, Koziki, Koziki – Majdan, Kuskowizna, Lipniki, Nowe Lubiejewo, Stare Lubiejewo, Nieskórz, Nagoszewka, Nagoszewo, Nowa Osuchowa, Stara Osuchowa, Pałapus, Podborze, Popielarnia, Pólki, Pro sienica, Przyjmy, Przyjmy k. Poręby,

² Strona internetowa www.gminaostrowmaz.home.pl [dostęp z dnia 11.12.2016]

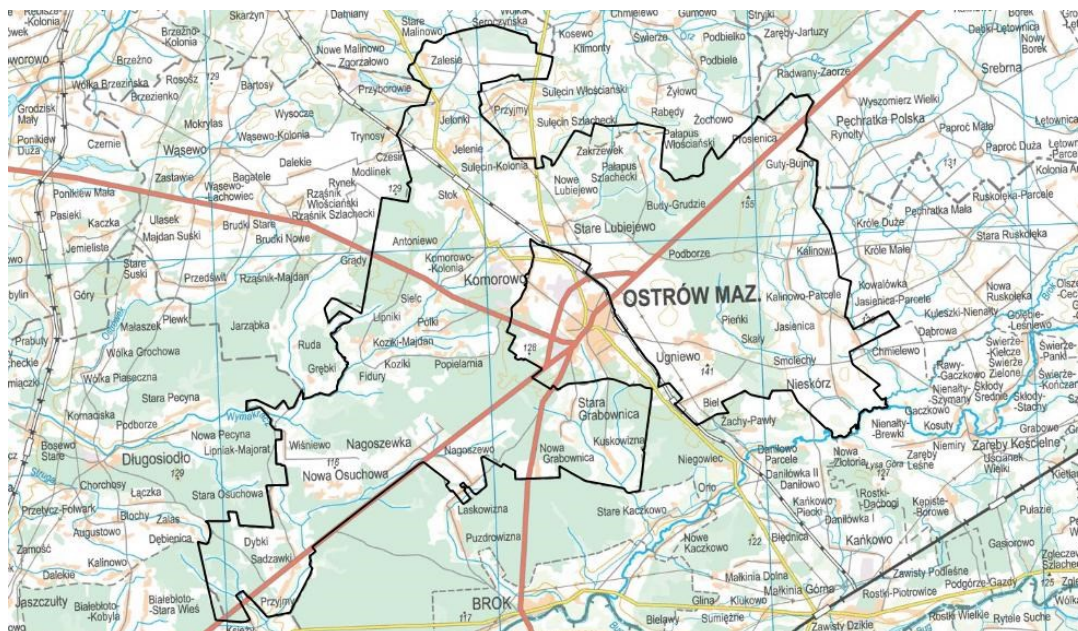

Rogóżnia, Sielc, Smolechy, Stok, Sulęcín – Kolonia, Ugniewo, Wiśniewo, Zakrzewek, Zalesie, Osiedle Wojskowe Komorowo.

Przez teren Gminy przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie o zróżnicowanym znaczeniu:

- droga krajowa nr 8 granica państwa – Wrocław – Warszawa – Ostrów Mazowiecka – Białystok – Suwałki – granica państwa, która stanowi odcinek międzynarodowej trasy E67 i jest ważnym szlakiem komunikacyjnym łączącym wschód z zachodem państwa,
- droga krajowa nr 60 Łęczyca – Kutno – Gostynin – Łąck – Płock – Bielsk – Drobin – Ciechanów – Różan – Ostrów Mazowiecka,
- droga krajowa nr 50 Ciechanów – Płońsk – Sochaczew – Mszczonów – Grójec – Góra Kalwaria – Mińsk Mazowiecki – Łochów – Ostrów Mazowiecka,
- droga wojewódzka nr 677 Łomża – Śniadowo – Ostrów Mazowiecka,
- droga wojewódzka nr 627 Ostrołęka – Ostrów Mazowiecka – Małkinia – Sokołów Podlaski³.

Rysunek 3. Ciągi komunikacyjne na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka

Źródło: opracowanie własne

³ Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Ostrów Mazowiecka na lata 2016 – 2026

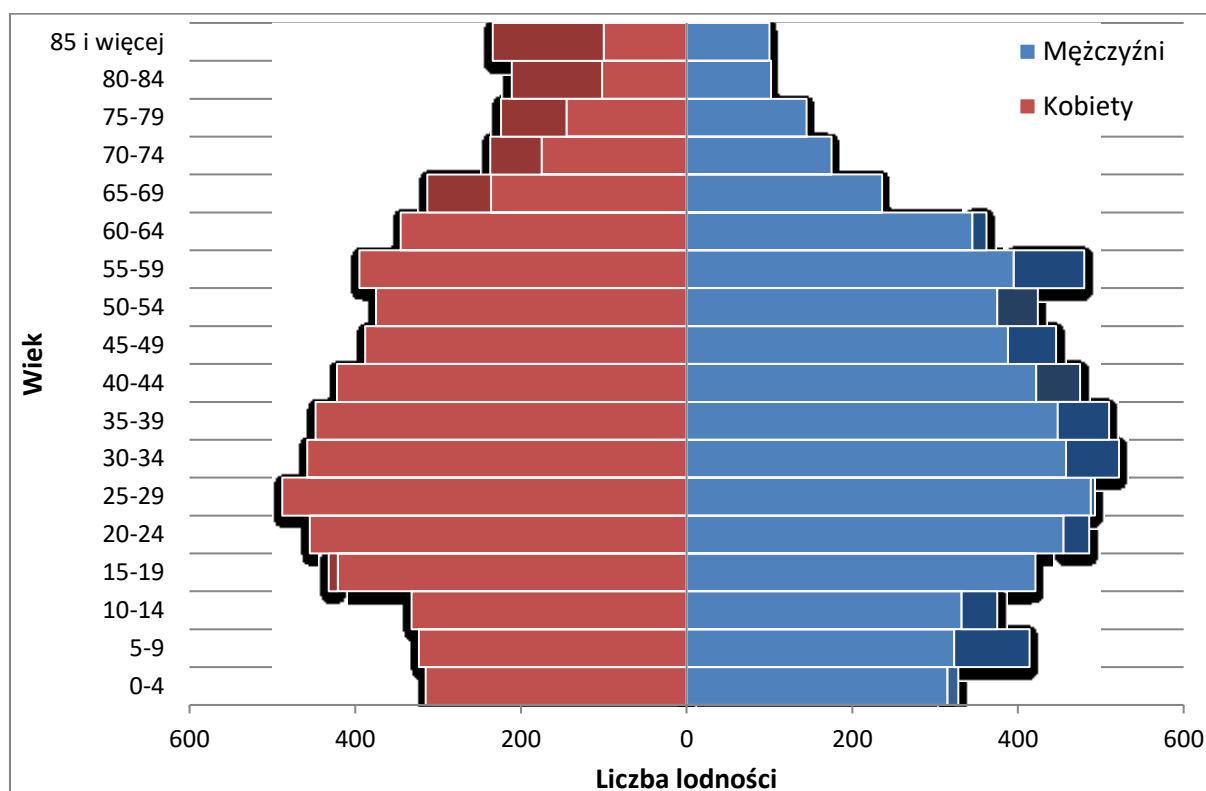

4.2 Demografia

W 2015 roku Gminę Ostrów Mazowiecka zamieszkiwało 12 889^[4] osób, z czego 49,7% (6 395 osób) stanowiły kobiety, a 50,3% (6 494osób) mężczyźni⁵. 100% mieszkańców zamieszkuje tereny wiejskie.

Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 46 osób/km² i jest niższa niż średnia dla województwa mazowieckiego (150 osoby/km²). Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 19,9% ogółu ludności gminy. Ludność w wieku produkcyjnym 62,1% mieszkańców gminy. W wieku poprodukcyjnym jest 18% ludności⁶.

Wykres 1. Struktura wieku mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najliczniejszą grupę wiekową gminy stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym. Najwięcej osób jest w przedziale wieku 30-34 lata.

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS (dane za rok 2015)

⁵ Ibidem

⁶ Ibidem

Bezrobocie w Gminie Ostrów Mazowiecka w 2015 roku wynosiło: 5,9%, liczba zarejestrowanych bezrobotnych to 764 osoby⁷.

4.3 Strefa gospodarcza

Tabela 1 przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w 2015 roku w podziale na kategorie PKD.

Tabela 1. Liczba podmiotów działających na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w 2015 roku w podziale na kategorie PKD

Sektor	Opis	Sektor Publiczny	Sektor Prywatny
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	59
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	-	4
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	-	76
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	-	1
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	-	4
Sekcja F	Budownictwo	-	161
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	-	224
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	-	74
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	-	16
Sekcja J	Informacja i komunikacja	-	8
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	-	11
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	8
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	-	56
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	-	28
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	16
Sekcja P	Edukacja	29	17
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	-	39
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1	12
Sekcja S i T	Pozostała działalność usługowa/ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	-	47
Razem		893	

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

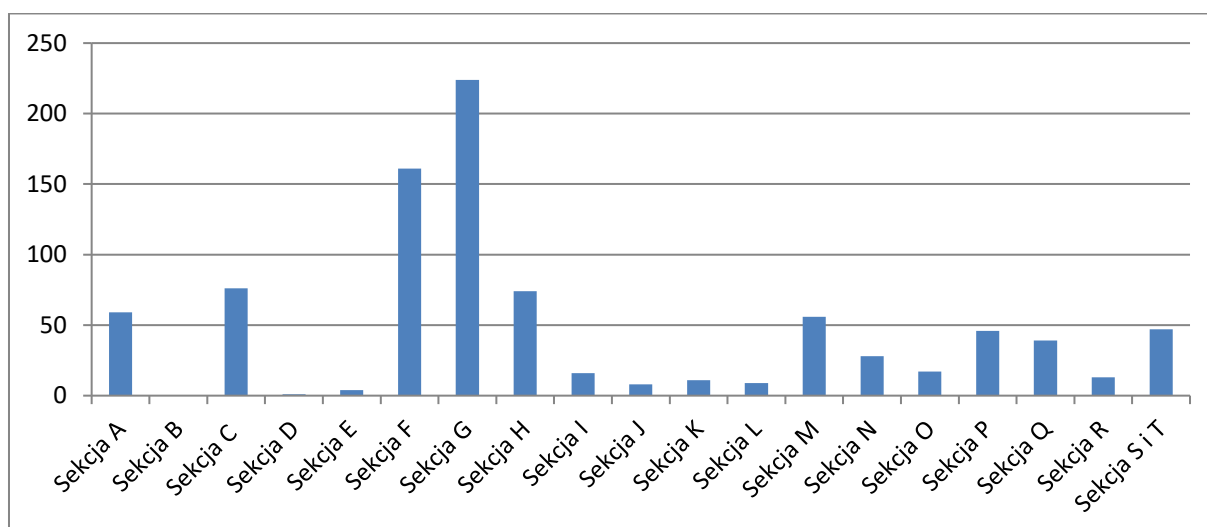
⁷ Bank Danych Lokalnych GUS (dane za rok 2015)

Na tle wszystkich działalności wyraźnie wyróżniają się 2 sekcje: budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny. Liczba podmiotów gospodarczych w tych sekcjach w 2015 roku wynosiła odpowiednio 161 i 224. W 2015 roku zarejestrowano 1 podmiot w sekcji D związanej z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię oraz 4 podmioty związane z dostawą wody i gospodarką ściekami. Brak jest w gminie organizacji i zespołów eksterytorialnych (Sekcja U).

Wykres 2. Podmioty Gospodarki Narodowej wpisane do rejestru REGON z podziałem na sektory i funkcjonujące na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS [dane za 2015 rok]

Znaczącą większość podmiotów gospodarczych stanowi sektor prywatny – w 2015 roku było ich 861. Pozostałe 32 podmioty, m.in.: administracja publiczna, edukacja oraz działalność związana z kulturą i rozrywką należą do sektora publicznego.

4.3.1 Rolnictwo i leśnictwo

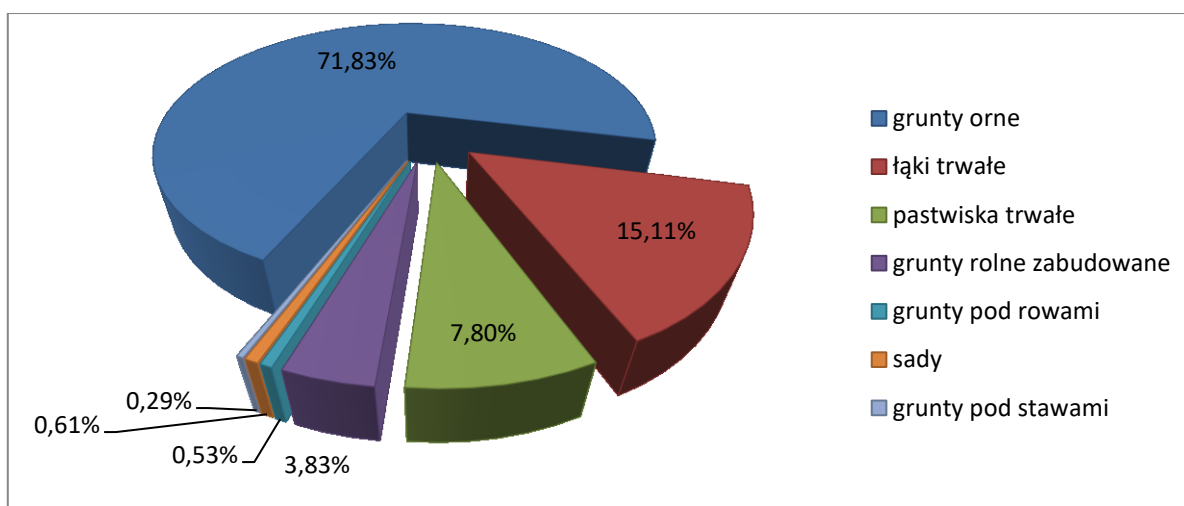
W strukturze użytków rolnych w Gminie Ostrów Mazowiecka wyraźny jest duży udział gruntów ornych, łąk i pastwisk. Z najaktualniejszych dostępnych danych GUS wynika, że w 2014 roku powierzchnia użytków rolnych wyniosła 15 820 ha (56% pow. gminy). Ich podział według kierunków wykorzystania przedstawia się następująco:

- grunty orne: 11 320 ha,
- sady: 96 ha,
- łąki trwałe: 2 381 ha,

- pastwiska trwałe: 1 229 ha,
- grunty rolne zabudowane: 604 ha,
- grunty rolne pod stawami: 46 ha,
- grunty rolne pod rowami: 84 ha.

Wykres 3. Struktura użytków rolnych na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w 2014 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Na terenie gminy znajduje się 59 Podmiotów Gospodarki Narodowej zarejestrowane w sektorze rolniczym, z czego:

- 25 w dziale *Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową*,
- 34 w dziale *Leśnictwo i pozyskiwanie drewna*.

Wszystkie podmioty działają w sektorze prywatnym⁸.

Powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 11 348,41 ha, lesistość gminy to 40,1%. Lasy publiczne stanowią 78,4% lasów ogółem, pozostałą część tworzą lasy prywatne – 21,6%⁹. Pozyskanie drewna w 2015 roku wyniosło 815 m³ [10].

⁸ Bank Danych Lokalnych GUS [dane za 2015 rok]

⁹ Ibidem

¹⁰ Ibidem

4.3.2 Turystyka

Obszar Gminy Ostrów Mazowiecka położony jest między dolinami Narwi i Bugu na terenie Międzyrzecza Łomżyńskiego w województwie mazowieckim. Wyjątkowe walory przyrodnicze, zawdzięcza Puszczy Białej, zlokalizowanej w centralnej i zachodniej części gminy.

Rzeźba terenu jest mało urozmaicona. Przez teren gminy przepływają tylko małe ciekły wodne. Zlewnia rzek Wymakracz, Tuchełki i Strugi są zbyt małe, aby wody powierzchniowe mogły poprzez swoje spływy zróżnicować teren.

Wyznaczono tu 3 szlaki rowerowe:

- Ostrów Mazowiecka – Wiśniewo – Ostrów Mazowiecka,
- Ostrów Mazowiecka – Kalinowo – Ugniewo – Ostrów Mazowiecka,
- Ostrów Mazowiecka – Brok.

4.3.2.1 Zabytki

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków (stan na 31 września 2016 r)¹¹:

Jasienica

- kościół par. pw. Św. Rocha, 1880, nr rej.: A-628 z 22.12.1998,
- cmentarz par. (część najstarsza), nr rej.: A-534 z 30.01.1986.

Jelonki

- kaplica cmentarna, 2 poł. XIX, nr rej.: A-564 z 30.01.1986.

Komorowo

- kościół par. garnizonowy, 1926, nr rej.: A-478 z 21.11.1981,
- zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-519 z 27.04.1984 i z 23.05.1984:
  - dwór,
  - pozostałości parku.
- układ alejowy na terenie Jednostki Wojskowej, 1930, nr rej.: A-763 z 7.11.2007:
  - Aleja I z pomnikami dowódców Powstania Listopadowego,

¹¹ Strona internetowa Narodowego Instytutu Dziedzictwa: www.nid.pl

- Aleja II z pomnikami królów i hetmanów,
- mauzoleum poległych w 1830-31 i w 1918-20.

Lubiejewo

- zespół dworski, poł. XIX, nr rej.: A-456 z 24.09.1980 i z 27.01.1984:
  - dwór,
  - park.

Zalesie

- park, XIX, nr rej.: A-518 z 23.01.1984.

5 Ocena aktualnego stanu środowiska Gminy Ostrów Mazowiecka – obszary interwencji

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Warunki klimatyczne

Na podstawie regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego Gmina Ostrów Mazowiecka należy do dzielnicy środkowej. Obszar jej leży w części wschodniej, chłodniejszej. Wieloletnie badania klimatu dla tego rejonu dały następujące obserwacje:

- średnia temperatura powietrza kształtuje się na poziomie 7,5° C,
- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca lipca wynosi 18,4° C, zaś najchłodniejszego, którym jest luty (-3,7° C).
- średnia roczna amplituda temperatur wynosi 22,1° C, absolutna amplituda temperatury powietrza dochodzi do 69° C, liczba dni mroźnych w roku wynosi około 42 z temperaturą poniżej 0° C, przypadają one na styczeń i luty,
- dni gorących (z temperaturą powyżej 25° C) jest około 38, najwięcej w czerwcu, lipcu i sierpniu,
- okres bezprzymrozkowy wynosi około 170 dni i trwa od 28 IV do 14 X.,
- okres wegetacji trwa 210 dni, gdzie średnia dobowa temperatura wynosi 5,0°C,
- w ciągu roku dni pochmurnych jest około 128,
- średnia roczna suma opadów wynosi ok. 550 mm (kraj ok. 600 mm), z najwyższymi w lipcu i sierpniu (po ok. 70 mm) i najniższymi w kwietniu i październiku (po ok. 26 mm),
- pokrywa śnieżna zalega ok. 75 dni z największą liczbą dni w miesiącach styczniu i lutym,
- najczęstsze są wiatry zachodnie (ok. 16,5%), następnie północno-zachodnie (14,0%) i południowo-zachodnie (12,8%), rzadsze są wschodnie (4,7%) i południowe (6,2%).

Klimat gminy Ostrów Mazowiecka należy do korzystniejszych w skali Północnego Mazowsza. Charakteryzuje się wyższymi średnimi temperaturami, większym nasłonecznieniem i większymi opadami.

5.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego

Zanieczyszczenia wprowadzane są do powietrza z trzech podstawowych źródeł:

- punktowych (w znacznym stopniu decydują o ilości wprowadzanych do powietrza zanieczyszczeń, jednak ich uciążliwość w skali lokalnej może być mniejsza niż emisji powierzchniowej),
- powierzchniowych (rolnictwo, indywidualne ogrzewanie),
- liniowych (ruch kołowy).

Emisja powierzchniowa wynika ze stosowania paliw stałych, szczególnie węgla kamiennego w domowych instalacjach grzewczych, w tym również spalania różnego rodzaju odpadów palnych.

Emisja liniowa skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. Substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują na stan powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Największe zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów w Gminie Ostrów Mazowiecka emitowane są m. in. wzdłuż:

- drogi krajowej nr 8,
- drogi krajowej nr 60,
- drogi krajowej nr 50,
- drogi wojewódzkiej nr 677,
- drogi wojewódzkiej nr 627.

5.1.3 Poziomy zanieczyszczeń

Badania stanu aerosanitarne powietrza zostały przeprowadzone w 2015 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie na terenie całego województwa mazowieckiego. Obowiązujący układ stref określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza

(Dz. U. 2012 poz. 914), zgodnie z którym woj. mazowieckie podzielone zostało na następujące strefy:

- PL1401 aglomeracja warszawska,
- PL1402 miasto Płock,
- PL1403 miasto Radom,
- PL1404 strefa mazowiecka.

Gmina Ostrów Mazowiecka należy do strefy mazowieckiej.

Klasa wynikowa strefy dla każdego zanieczyszczenia odpowiada klasyfikacji na podstawie najmniej korzystnych wyników badań w strefie. Oznaczenie klas przyjęto wg. instrukcji GIOŚ i kodowania stosowanego w raportowaniu wyników do Europejskiej Agencji Środowiska:

- **A** - stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- **A1** - oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2.5}, w przypadku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³,
- **C1** - oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2.5}, w przypadku braku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³,
- **C** - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe,
- **D1** - jeżeli stężenie zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- **D2** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy przekracza poziom celu długoterminowego.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy														
		SO ₂	NO ₂	PM10	C ₆ H ₆	Pb ¹⁾	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾	As ¹⁾	Cd ¹⁾	Ni ¹⁾	BaP ¹⁾	PM2,5 ³⁾	PM2,5 ⁴⁾
Strefa mazowiecka	PL1404	A	A	C	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	C	C	C1

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za 2015 rok

- 1) wg poziomu docelowego,
 2) wg poziomu celu długoterminowego,
 3) wg poziomu dopuszczalnego faza I^[12],
 4) wg poziomu dopuszczalnego faza II.

Ocena w strefie wymienionej w tabeli 2 dla pyłu PM_{2,5}, PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu wykazuje wysoki poziom stężeń w województwie. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych stężenia ozonu na terenie strefy mazowieckiej odnotowano co najmniej jeden dzień z przekroczeniem wartości 120 µg/m³, stąd też oceniono, że cały obszar województwa nie spełnia wymagań określonych dla dotrzymania poziomu celu długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 r.

Przekroczenie poziomów oceniane było na podstawie wielkości stężeń zanieczyszczeń z 2015 roku. Poziom dopuszczalny, docelowy lub celu długoterminowego uznawany był za przekroczony, jeżeli chociaż w jednym punkcie strefy wystąpiło niedotrzymanie norm lub wskazywało na to modelowanie matematyczne. W rocznej ocenie jakości powietrza strefy o najwyższych stężeniach (przekroczenia normy) zaliczono do klasy C, dla których istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia Programów Ochrony Powietrza (POP) lub do klas C1 i D2, dla których nie ma obowiązków wykonywania POP. Zaliczenie strefy do klasy C nie oznacza zatem, że jakość powietrza na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka nie spełnia określonych kryteriów. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie i dla określonych zanieczyszczeń.

Klasyfikacja stref ze względu na ochronę roślin okazała się korzystna dla strefy mazowieckiej ze względu na SO₂, NO_x i O₃, ponieważ uzyskała klasę A.

¹² Poziom dopuszczalny faza I - poziom dopuszczalny określony dla fazy I jest to wartość która powinna być osiągnięta w 2015 roku.

5.1.4 Podsumowanie

Największym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy jest niska emisja. Niewątpliwym problemem jest spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Sytuacja ta nasila się to szczególnie w sezonie grzewczym i może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Wpływ ruchu drogowego (emisja liniowa) na zanieczyszczenie powietrza jest mniejszy niż instalacje grzewcze, jednak jest równomiernie nasilony podczas całego roku kalendarzowego, zwłaszcza na obszarach położonych wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
brak zakładów przemysłowych silnie zanieczyszczających powietrze.	- znaczny udział emisji pochodzącej ze spalania paliw wysoko zanieczyszczających, - duży ruch samochodowy powodujący zanieczyszczenie.
Szanse	Zagrożenia
- nasadzenia drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych - wzrost energooszczędności poprzez rozwój energetyki odnawialnej, - modernizacja lub przebudowa systemów ogrzewania.	- zwiększające się zanieczyszczenie powietrza wynikające z punktowych źródeł emisji, - zwiększające się zanieczyszczenie powietrza wynikające z ruchu drogowego.

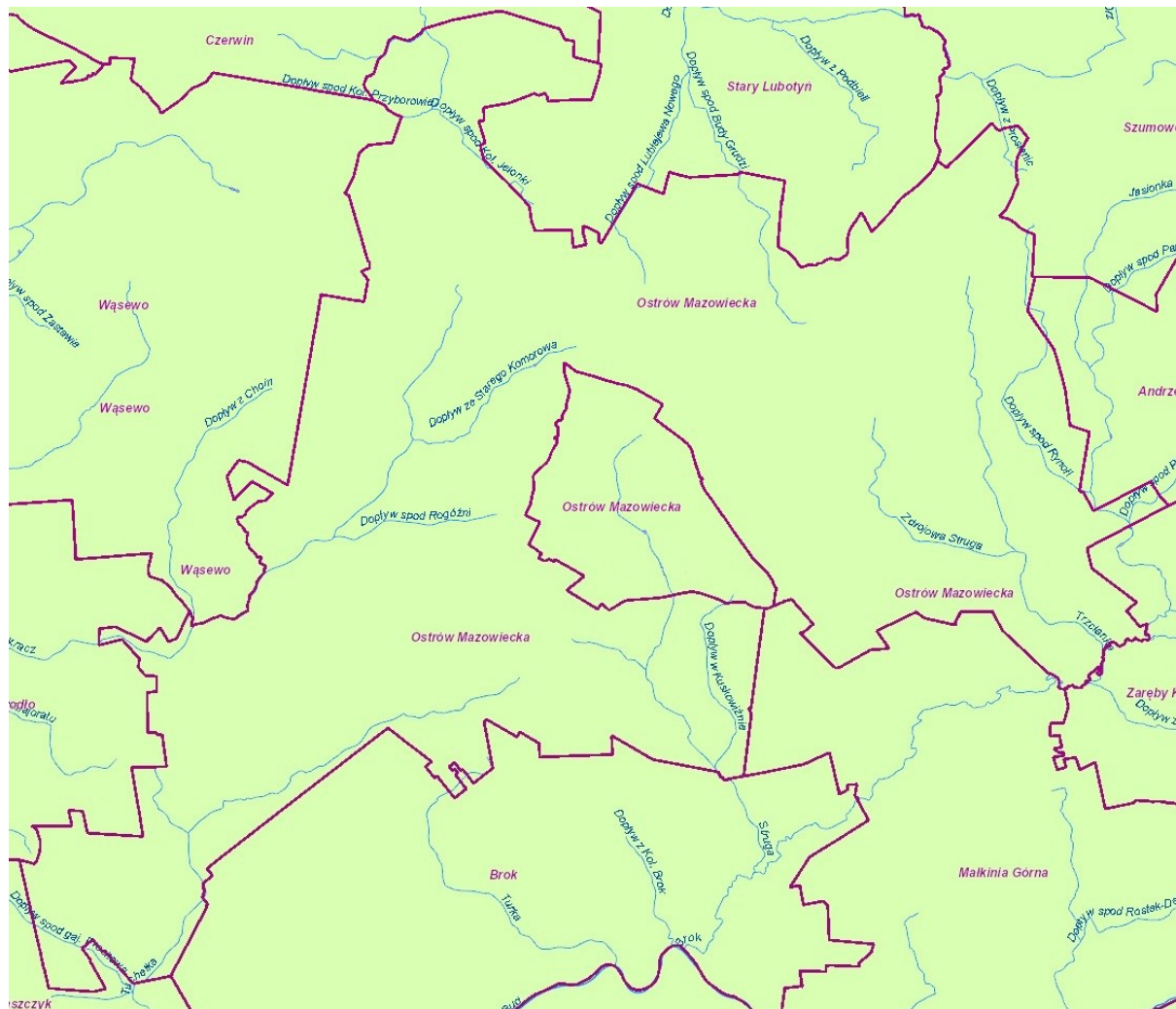
5.2 Gospodarowanie wodami

5.2.1 Wody powierzchniowe

Gmina Ostrów Mazowiecka stanowi obszar źródłowy rzek Wymakracza, Węgrody, Grzybówki, Tuchełki i Turki, należących do zlewni Narwi i Bugu. Ponadto sieć wód

powierzchniowych stanowią liczne dopływy bez nazwy, o wielkości i przepływie jak w małych rowach melioracyjnych. Na odcinku kilku kilometrów wzdłuż gminy płynie rzeka Brok.

Rysunek 4. Cieki wodne na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka

Źródło: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

5.2.1.1 Jakość wód powierzchniowych

Gmina Ostrów Mazowiecka leży w granicach 10 zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), są to:

- Brok od Siennicy do ujścia (RW200019266769),
- Brok Mały (RW2000172667669),
- Trzcianka (RW20001726676729),
- Struga II do ujścia (RW2000172667689),
- Wymakracz (RW200017265729),

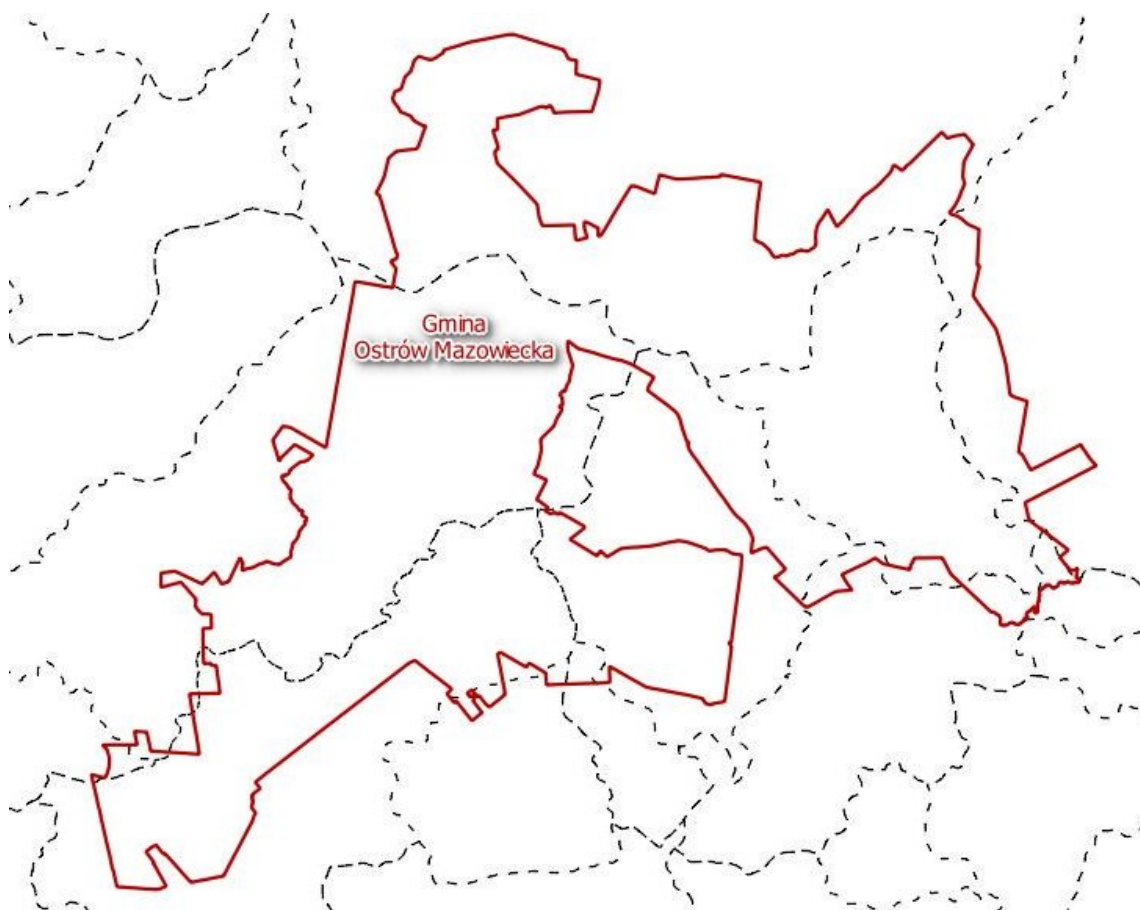

- Orz od źródeł do dopływu z Wiśniewa z dopływem z Wiśniewa (RW200017265652),
- Tuchełka (RW2000172667789),
- Struga (RW200017265749),
- Turka (RW200017266772),
- Dopływ z Kol. Brok (RW2000172667712).

W latach 2010 – 2015 WIOŚ w Warszawie badał dwie z dziesięciu JCWP znajdujących się w obszarze gminy. Wyniki badań przedstawia tabela 3.

Rysunek 5. Granice JCWP (przerywana linia) na tle Gminy Ostrów Mazowiecka

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Klasyfikacja stanu czystości jednolitych części wód płynących na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w roku 2010 – 2015

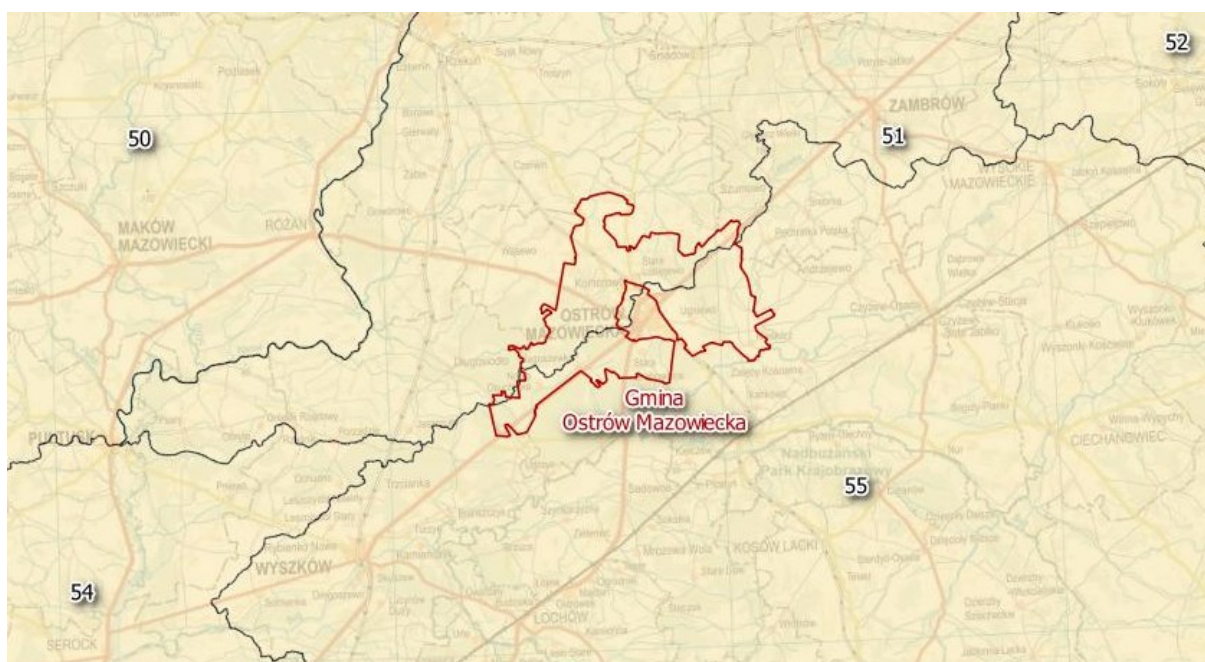
Nazwa ocenianej JCW	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Silnie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan ekologiczny	Stan JCW
Brok od Siennicy do ujścia	Brok - Zamoście	N	III stan umiarkowany	II stan dobry	PSD poniżej stanu dobrego	Umiarkowany	ZŁY
Struga II do ujścia	Grzybówka - Stare Kaczkowo	N	III stan umiarkowany	II stan dobry	PSD poniżej stanu dobrego	Umiarkowany	ZŁY

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

5.2.2 Wody podziemne

Na terenie gminy występują dwa piętra wodonośne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Nie stwierdzono wód zwykłych w utworach kredy. Użytkowy poziom wodonośny występuje na głębokości 15 – 50 m, a w rejonie miasta Ostrów Maz. na głębokości 50 – 150 m¹³.

Aktualna wersja podziału jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obejmuje 172 części i obowiązuje od 2016 roku. Obszar Gminy Ostrów Mazowiecka znajduje się w obrębie dwóch zbiorników wód podziemnych nr 55 i 51¹⁴. Dzięki badaniom prowadzonym przez Państwowy Instytut Badawczy, w latach 2012 – 2014 oceniono stan wód podziemnych w obu zbiornikach jako dobry - zarówno pod względem ilościowym jak i chemicznym¹⁵.

Rysunek 6. Położenie Gminy Ostrów Mazowiecka na tle podziału hydrogeologicznego kraju (podział na lata 2016-2020, 172 regiony)

Źródło: opracowanie własne

Opis JCWPd nr 51

Na obszarze całej jednostki występują dwa lub trzy poziomy czwartorzędowe oraz poziomy mioceni (lokalnie dwudzielny) i oligoceni. Ponadto stwierdzono lokalnie

¹³ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrowskiego na lata 2011-2014 z perspektywą do 2018 r.

¹⁴ Państwowy Instytut Geologiczny - Jednolite Części Wód Podziemnych w podziale obowiązującym do 2015 r. i na lata 2016-2021

¹⁵ Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczych w latach 2012-2014, Państwowy Instytut Geologiczny

wodonośne utwory kredy. Poziomy mioceński i oligoceński zazwyczaj występują w bezpośredniej więzi hydraulicznej.

Opis JCWPd nr 55

Na obszarze całej jednostki występuje jeden bądź dwa, lokalnie nawet trzy poziomy czwartorzędowe. Ponadto wykształcone są poziomy wodonośne: mioceński, oligoceński oraz lokalnie kredowy. Generalnie wszystkie wymienione poziomy nie są ze sobą w bezpośredniej więzi hydraulicznej. Jedynie lokalnie poziom mioceński i oligoceński występują ze sobą w łączności hydraulicznej.

5.2.3 Podsumowanie

Ocena JCWP znajdujących się na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka nie jest zadowalająca. Źródłem zanieczyszczeń wód jest działalność człowieka wiążąca się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej oraz wciąż niedostateczne uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone są do często nieszczelnych szamb, stanowiąc poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Wody podziemne na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka mają duże znaczenie ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Stan wód podziemnych określono jako dobry.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
występowanie zasobów wód podziemnych.	- zły stan wód powierzchniowych, - brak monitoringu wód podziemnych w ostatnich latach.

Szanse	Zagrożenia
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - instalacja przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach, gdzie budowa kanalizacji nie jest przewidywana/opłacalna,	- niewłaściwe odprowadzanie ścieków: odprowadzanie ścieków do rowów przydrożnych, cieków wodnych, na pola itp., - stosowanie nawozów chemicznych, w miejscach gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią, - nieszczelne szamba.

5.3 Gleby

Zgodnie z informacjami zawartymi w POŚ dla powiatu ostrowskiego, na jego obszarze dominują następujące typy gleb:

- gleby brunatne (właściwe i wylugowane) i gleby przemyle; powstały z piasków naglinowych i glin zwałowych lekkich;
- gleby przemyle wytworzone ze żwirów oraz piasków słabogliniastych i gliniastych;
- gleby bielcowe i gleby rdzawe rozwinięte z piasków słabogliniastych i gliniastych różnej genezy;
- gleby hydrogeniczne – mułowo-bagienne, torfowe i murszowe; ukształtowały się lokalnie w dolinach cieków wodnych¹⁶.

Z punktu widzenia rolniczego gleby klasyfikuje się według jakości i możliwości produkcyjnych. Bonitacja gleb jest systemem podziału gleb według kryterium ich jakości. Jakość gruntów określa się na podstawie wyników terenowych badań odkrywek glebowych, ze szczególnym uwzględnieniem cech morfologicznych i fizycznych gleby, takich jak: położenie gleby, głębokość poziomu próchnicznego, barwa i struktura, skład mechaniczny poszczególnych poziomów, przepuszczalność podłoża, stosunki wodne, a także niektórych właściwości chemicznych jak: odczyn i zawartość węglanów.

¹⁶ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ostrowskiego na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021

Gleby gruntów ornych Gminy Ostrów Mazowiecka są glebami średniej i niskiej jakości. Gleby klasy V i VI stanowią 67% areálu gminy. Odpowiednio mniejsza jest ilość gleb średnich (klasa IVa i IVb) – 2 815 ha (ok. 24,1%). Najlepsze grunty orne zakwalifikowane są do klasy IIIa i IIIb (grunty dobre), jest ich jednak dość mało – ok. 1 040 ha (ok. 8,9%). Brak gruntów ornych zaliczanych do I i II klasy¹⁷.

5.3.1 Podsumowanie

Na obszarze Gminy Ostrów Mazowiecka występują gleby różnej jakości: od gleb dobrych (klasa bonitacyjna IIIa) po gleby najgorsze (kl. VI). Wzdłuż dróg, jednostkowo i na niewielkich powierzchniowo obszarach mogą znajdować się gleby zanieczyszczone głównie metalami ciężkimi. Przyczyną tych zanieczyszczeń są pojazdy samochodowe, dlatego przydatność gruntów przylegających do dróg w odległości 70 – 120 m, jest ograniczona dla celów rolniczych i leśnych.

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, których na terenie gminy jest 118 ha¹⁸.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
brak silnie oddziałującego na środowisko przemysłu.	duże obszary występowania gleb małourodzajnych,
Szanse	Zagrożenia
przeprowadzenie badań stanu i jakości gleb na terenie gminy, które umożliwią odpowiednie dawkowanie nawozów i dobranie zabiegów agrotechnicznych.	erozja wodna w strefach krawędziowych rzek.

5.4 Zasoby geologiczne

Miąłsza pokrywa czwartorzędowych osadów polodowcowych (do ponad 200 m) powoduje, że w całym regionie występują jedynie surowce typowe dla osadów

¹⁷ Program Ochrony Środowiska Gminy Ostrów Mazowiecka przyjęty uchwałą z roku 2006

¹⁸ Bank Danych Lokalnych, GUS [dane za 2014 rok]

fluwioglacjalnych – kruszywa naturalne. W gminie potencjalnymi obszarami występowania kruszyw (żwirów, pospótek oraz piasków) są formy kemowe oraz ozy. „Krawędź ostrowska”, będąca lodowcowym spiętrzeniem osadów zastoiskowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych, jest miejscem lokalnej eksploatacji kruszyw. Z kolei dwa duże sandry – sandr Puszczy Białej oraz sandr prosienicki o miąższości do 20 m są także obszarami potencjalnego występowania kruszyw. Udokumentowane tu złoża mają razem około 11,7 mln. ton.

Tabela 4. Złoża kopalin na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby geologiczne bilansowe [tys. ton]	Zasoby przemysłowe [tys. ton]	Wydobycie [tys. ton]
1.	Guty-Bujno	Piaski	R	888	888	-
2.	Guty-Bujno I	Piaski	E	979	329	0
3.	Komorowo	Piaski i Żwiry	E	1 950	1 950	27
4.	Koziki	Piaski	R	737	-	-
5.	Prosienica II	Piaski i Żwiry	P	3 633	-	-
6.	Prosienica III	Piaski	E	2 817	2 817	126
7.	Prosienica IV	Piaski i Żwiry	R	768	-	-

E – eksploatowane, P – rozpoznane wstępnie, R – rozpoznane szczegółowo

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, Bilans Zasobów Złóż kopalin w Polsce – stan na 31.12.2015r.

5.4.1 Podsumowanie

Na terenie gminy eksploatowane są dwa złoża piasków: Guty-Bujno I, Prosienica III oraz jedno złożo piasków i żwirów – Komorowo. Z pozostałych wymienionych w tabeli 4. złóż nie pozyskuje się surowców (stan na koniec 2015 roku).

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• znaczne ilości udokumentowanych złóż surowców mineralnych., • możliwość pozyskania surowca	• małe zróżnicowanie złóż kopalin, • wysokie koszty wydobywania kopalin.
Szanse	Zagrożenia
• możliwość zagospodarowania terenów, na których wydobywanie zostało zaniechane.	• duża ingerencja w środowisko, prowadząca do degradacji obszarów, na których znajdują się złoża kopalin.

5.5 Zasoby przyrodnicze

Lasy zajmują 40,1% powierzchni gminy¹⁹, co oznacza, że lesistość jest wyższa od średniej krajowej. Dominują w części południowej (Puszcza Biała), a zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują w części północnej. W Puszczy Białej najczęściej występują bory sosnowe na siedlisku boru świeżego (bór czernicowy i brusznicowy) i mieszanego świeżego. Lokalnie spotyka się bory suche z chrobotkami, wilgotne z trzęślicą modrą oraz olsy i łęgi przysrumykowe z olszą czarną i niewielką domieszką wiązu, topoli i wierzb. Nieliczne wydzieliska są zajęte przez drzewostany modrzewiowe, dębowe, świerkowe i brzoźowe, gatunkiem dominującym jest grab. W północnej części gminy występują drzewostany sosnowe, olchowe i dębowe oraz młode nasadzenia śródpolne, najczęściej sosnowe. W Puszczy często spotyka się lasy w wieku 60 – 80 lat. W uroczyskach Popielarnia, Biel, Kalinowo lokalnie występują drzewostany sosnowe liczące 91 – 120 lat, traktowane jako powierzchnie nasienne. W pozostałej części gminy, szczególnie w małych kompleksach leśnych dominują drzewa 20 – 50 letnie. W podszycie poza młodymi okazami drzew występują jałowiec, leszczyna, kruszyna, jarzab pospolity, krzewiaste wierzy, czeremcha pospolita i późna, porzeczką czerwoną i (sporadycznie) czarną. W niektórych oddziałach pod okapem sosny z powodzeniem wprowadzono buk, a na siedliskach borowych i olsowych świerk.

5.5.1 Formy ochrony przyrody

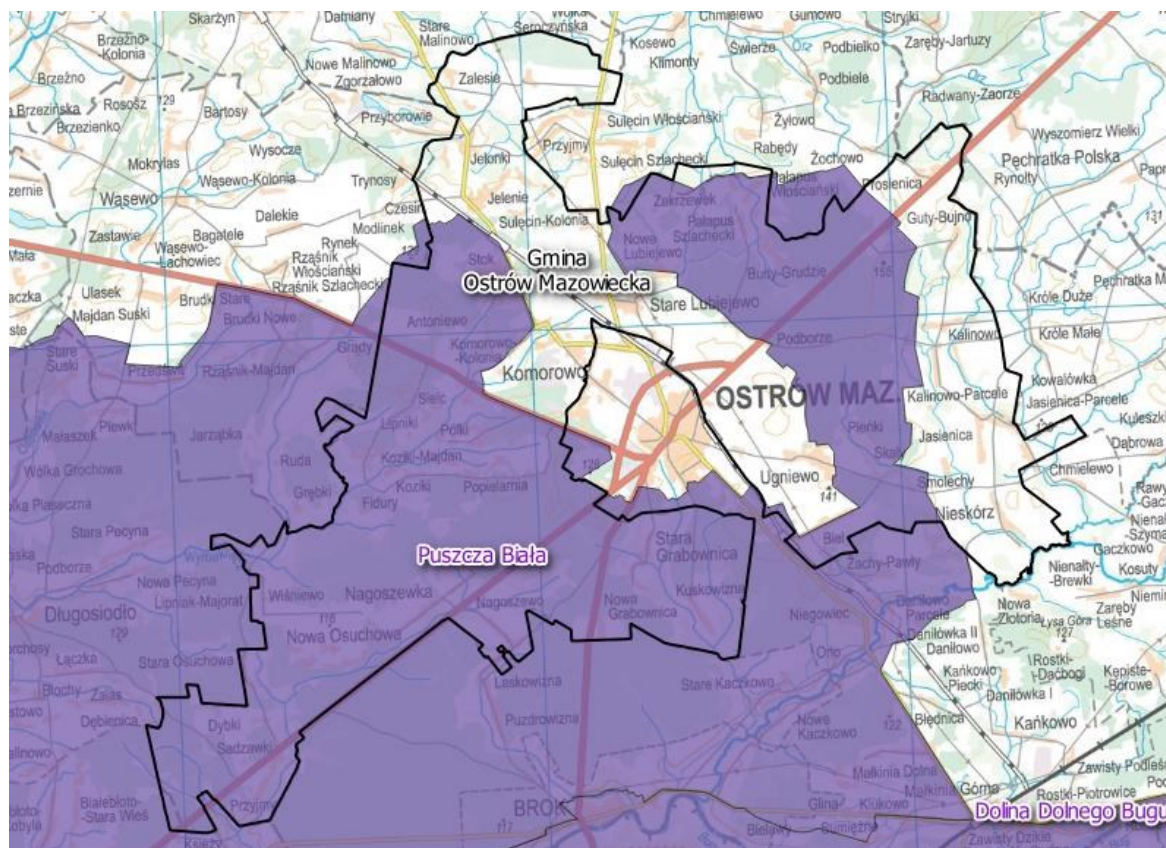
5.5.1.1 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) - Puszcza Biała

Puszcza znajduje się między Bugiem, a Narwią. Jest jednym z największych leśnych kompleksów na Mazowszu. Gleby, które tu występują tworzone są przez piaski rzeczno-lodowcowe, piaski gliniasto-wydmowe i torfy. W 90% gleby te wykazują słabe i średnie zbielcowanie. Mady pojawiają się sporadycznie. Powierzchnia wynosi 51 tys. ha, z czego 11 000 ha należy do lasów prywatnych. Sieć wodna tworzona jest przez Wymakracz, Pulewna, Prut (dopływy Narwi) oraz Brok, Grzybówka, Tuchełka, Turka (dopływy Bugu). Dominują tu suche siedliska porośnięte sosnami w średnim wieku, lokalnie pojawiają się drzewostany dębowo-grabowe, jesionowo-olszowe i olszowe.

¹⁹ Bank Danych Lokalnych, GUS [dane za 2015 rok]

Rysunek 7. Obszar Natura 2000 – Puszcza Biała (kolor fioletowy) na tle Gminy Ostrów Mazowiecka

Źródło: opracowanie własne

5.5.2 Pozostałe formy ochrony

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka znajduje się ponadto 10 użytków ekologicznych oraz 11 pomników przyrody, w tym jeden pomnik zachowany w postaci alei sosnowej przy drodze wojewódzkiej nr 627.

5.5.3 Podsumowanie

Obszar Gminy Ostrów Mazowiecka charakteryzuje się bardzo wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, większość powierzchni gminy objęta jest formami ochrony przyrody. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze gminy są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe, - dobrze chronione zasoby przyrodnicze gminy.	dewastacja miejsc w obszarach chronionych poprzez intensyfikację turystyki w sezonie letnim.
Szanse	Zagrożenia
- dolesienia obszarów na których występują gleby o niskiej przydatności dla gospodarki rolnej, - wzrost świadomości społeczeństwa dotyczący ochrony przyrody.	- wzrost natężenia ruchu powodujący zwiększoną śmiertelność zwierząt i pogorszający warunki ich migracji, - zaśmiecanie, niszczenie infrastruktury, zbieractwo runa leśnego.

5.6 Zagrożenia hałasem

W 2014 roku przeprowadzono monitoring hałasu komunikacyjnego w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Ostrowi Mazowieckiej przy ul. Różańskiej 173. Poziom dźwięku dla pory dnia i nocy dla hałasu drogowego wynosił $L_{AeqD} = 66,4$ dB i $L_{AeqN} = 61,7$ dB. W obydwu przypadkach zostały przekroczone wartości dopuszczalne (wartość dopuszczalna odpowiednio 61 dB i 56 dB).

W ramach monitoringu w 2015 roku Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie najbliższe punkty pomiarowe zlokalizowane były w Róźnie i Ostrołęce (ok 30 – 40 km od Ostrowi Mazowieckiej), a więc zbyt daleko, aby wyniki badań zostały wzięte pod uwagę przy ocenie stanu akustycznego gminy.

Ogólne wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych w 2014 i 2015 roku na terenie województwa mazowieckiego wykazały, że hałas komunikacyjny, podobnie jak w poprzednich latach, w dalszym ciągu jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. Należy jednak pamiętać, iż specyfika Gminy Ostrów Mazowiecka wskazuje na mniejsze ryzyko zagrożenia hałasem niż ma to miejsce w wybranych do przeprowadzania badań punktach, które położone są przeważnie przy głównych drogach

w miastach. Obszar gminy obejmuje tereny wiejskie wokół obszaru miejskiego, które tworzą nieodkryty pierścień wokół miasta. Wpływ na stan akustyczny Gminy Ostrów Mazowiecka wywierać będzie głównie hałas generowany przez komunikację drogową.

Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie (nr 627 i 677), drogi krajowe (nr 8, 50 i 60) oraz linia kolejowa o mniejszej randze do Siedlec i Ostrołęki. Obecnie, tj. w roku 2016, trwa budowa drogi ekspresowej S8, która według oficjalnych planów w lipcu 2018 zostanie oddana do użytku. Wszystkie ww. okoliczności mogą wskazywać na większe uciążliwości akustyczne w okolicach wskazanych ciągów komunikacyjnych.

W niewielkim stopniu źródłem hałasu są zakłady przemysłowe i odbywające się w nich procesy technologiczne. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od rodzaju maszyn i urządzeń powodujących hałas, izolacyjności obudowy hal przemysłowych, prowadzonych procesów technologicznych oraz od funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nimi terenów. Do zakładów przemysłowych będących źródłem hałasu należą przede wszystkim przedsiębiorstwa posiadające decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. W ostatnich latach WIOŚ w Warszawie nie prowadził działań kontrolnych na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka.

5.6.1 Podsumowanie

Na terenie gminy brak jest stanowisk do pomiarów natężenia hałasu, ocenia się, że zagrożenie hałasem przemysłowym i komunalnym jest niewielkie.

Rozwinięta sieć komunikacyjna gminy wpływa zasadniczo na klimat akustyczny terenów położonych wzdłuż dróg. Pomimo braku badań natężenia hałasu można sądzić, iż szczególnie w okresie letnim mogą nastąpić przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu dla terenów mieszkalnych.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- niewielkie zagrożenie hałasem komunalnym i przemysłowym, - stosunkowo mała liczba osób narażonych na hałas.	brak stanowisk pomiarowych natężenia hałasu.

Szanse	Zagrożenia
zwiększenie ilości punktów kontrolnych, zwiększenie częstotliwości i dokładność pomiarów prowadzonych przez WIOŚ lub GDDKiA.	rozwój ruchu drogowego i kolejowego.

5.7 Pola elektromagnetyczne

Intensywność oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na żywe komórki zależy od jego mocy (im większa moc, tym silniejsze promieniowanie) i odległości od źródła (wraz z odległością natężenie emitowanego pola słabnie). Głównymi źródłami sztucznego promieniowania elektromagnetycznego które oddziałują na ludzi w największym stopniu są:

- przesyłowe linie energetyczne o napięciu powyżej 110 kV i związane z nimi stacje elektroenergetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- nadajniki radiowe i telewizyjne,
- cywilne i wojskowe urządzenia radiolokacyjne,
- instalacje i urządzenia elektryczne w zakładach przemysłowych, gospodarstwach domowych oraz wykorzystywane do celów medycznych.

W 2015 r. na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka nie były prowadzone pomiary poziomu pola elektromagnetycznego w ramach monitoringu WIOŚ.

W 2014 roku monitoring prowadzony był w miejscowości Nowa Osuchowa (obszar wiejski) oraz w mieście Ostrów Mazowiecka (małe miasto). W pierwszym wymienionym punkcie pomiarowym poziomy pól elektromagnetycznych nie uległy zmianie w porównaniu z rokiem 2011, natomiast w drugim wymienionym punkcie, w tej samej perspektywie czasowej, wykazano wzrost poziomów pól elektromagnetycznych. Poziomy te są jednak mniejsze od poziomów dopuszczalnych, których granice w zależności od częstotliwości zawierają się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m.

5.7.1 Podsumowanie

Promieniowanie elektromagnetyczne jest zanieczyszczeniem, którego wpływ na człowieka jest słabo rozpoznany, a oddziaływanie jest niezauważalne gołym okiem. Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w ostatnich latach prowadzono badania poziomu pól elektromagnetycznych. Wyniki nie wykazują przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z ww. źródeł. Wynika z tego, że nie mają one negatywnego wpływu na człowieka.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
dotychczasowy poziom tła elektromagnetycznego nie powoduje znaczącego zagrożenia środowiska i ludności.	–
Szanse	Zagrożenia
–	możliwe przekroczenie w przyszłości dopuszczalnego poziomu w związku z rozwojem sieci elektromagnetycznych i zwiększoną ilością urządzeń elektrycznych.

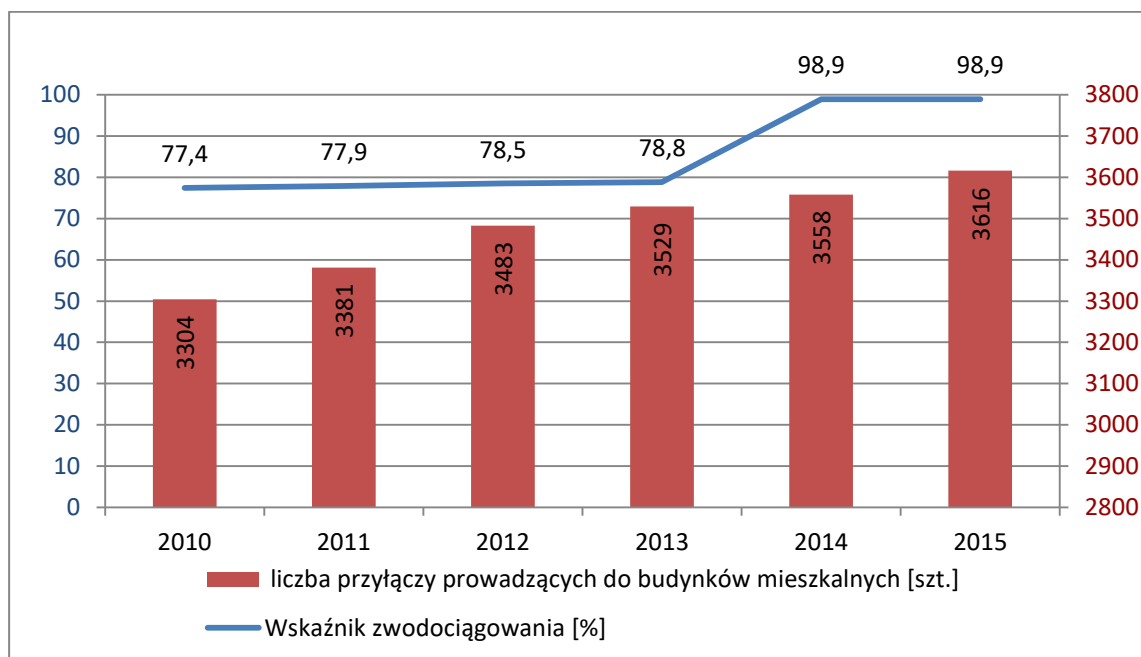
5.8 Gospodarka wodno-ściekowa

5.8.1 Sieć wodociągowa

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka rozdzielcza sieć wodociągowa liczy 201,7 km, natomiast wskaźnik zwodociągowania, który oznacza stosunek liczby mieszkańców korzystających z wody wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców gminy, wyniósł 98,9%²⁰.

²⁰ Bank Danych Lokalnych, GUS [dane za 2015 rok]

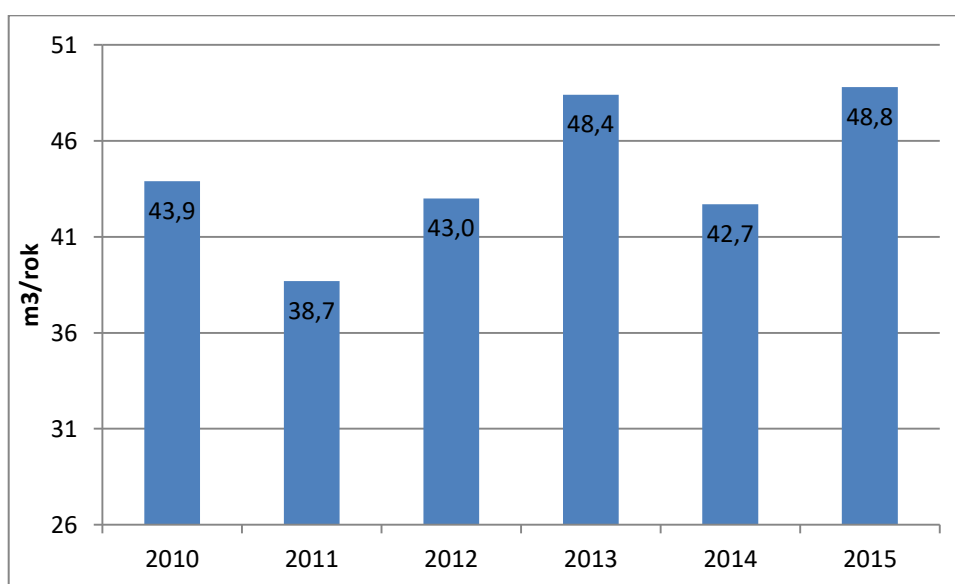

Wykres 4. Liczba przyłączy prowadzących do bud. mieszkalnych i wskaźnik zwodociągowania Gminy Ostrów Mazowiecka w latach 2010 – 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zużycie wody przez gospodarstwa domowe na terenie gminy w 2015 r. wyniosło 355,6 tys. m³, co stanowi 56,5% całkowitego zużycia wody na potrzeby gospodarki i ludności dla Gminy Ostrów Mazowiecka. Natomiast roczne zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na terenie gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiło 48,8 m³.

Wykres 5. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych [w m³/rok] na mieszkańca Gminy Ostrów Mazowiecka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS [2015]

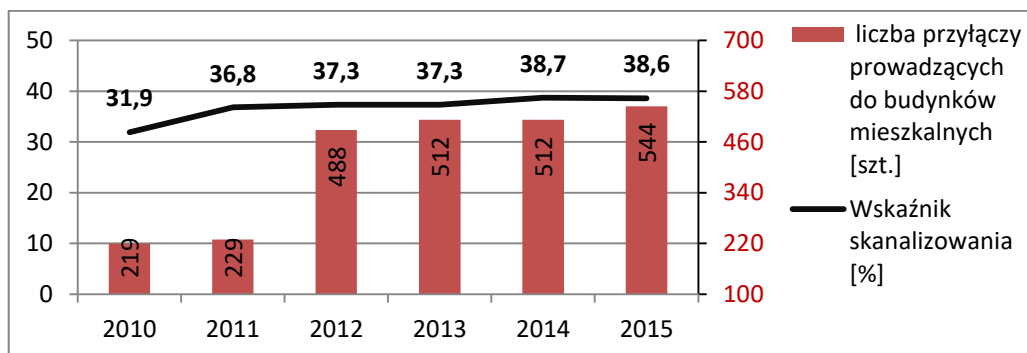

5.8.2 Sieć kanalizacyjna

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka długość sieci kanalizacji sanitarnej liczy 14,8 km. Natomiast stosunek liczby mieszkańców podłączonych do systemu kanalizacji do ogólnej liczby mieszkańców gminy w roku 2015 wyniósł 18%²¹. Wykres 6 obrazuje szczegółowo efekt procesu rozbudowy sieci w Gminie Ostrów Mazowiecka.

Wykres 6. Liczba przyłączy oraz wskaźnik skanalizowania Gminy Ostrów Mazowiecka w latach 2009 – 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS [2015]

Zbiorcza sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka istnieje tylko w miejscowości Komorowo. Po wybudowaniu trzech zaprojektowanych dotychczas etapów, sieć w Komorowie o długości docelowej ok. 17 km ma mieć 269 przyłączy kanalizacyjnych.

Na pozostałym terenie gminy realizowany jest „Gminny program oczyszczania ścieków komunalnych poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka” przyjęty Uchwałą Nr XV/105/08 Rady Gminy w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 7 marca 2008 r. Program przewiduje wyposażenie budynków na terenie gminy w oczyszczalnie indywidualne²². Według danych Urzędu Gminy w 2016 roku na terenie gminy znajdowały się 1033 oczyszczalnie przydomowe.

²¹ Bank Danych Lokalnych, GUS [dane za 2015 rok]

²² Strategia Rozwoju Gminy Ostrów Mazowiecka na lata 2016 - 2024

5.8.3 Podsumowanie

Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej wynosi zaledwie 0,1, jednak ze względu na znaczne rozproszenie zabudowań na terenie gminy rozbudowa kanalizacji jest ekonomicznie nieuzasadniona. Aby zmniejszać ilość ścieków wprowadzanych bezpośrednio do środowiska poprzez nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, gmina realizuje *program oczyszczania ścieków komunalnych poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka*

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- rozwinięta sieć wodociągowa, - wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków na przestrzeni ostatnich lat	duża liczba zbiorników bezodpływowych (1967 szt.²³)
Szanse	Zagrożenia
- dofinansowania na inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,	możliwość trwałego zanieczyszczenia gleb, wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niepodjęcia szeroko zakrojonych działań inwestycyjnych,

5.9 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęci zostali wyłącznie właściciele nieruchomości zamieszkałych. Instytucje i podmioty prowadzące działalność gospodarczą oraz nieruchomości niezamieszkałe nieobjęte gminnym systemem, zobowiązane są do przekazywania wytworzonych odpadów komunalnych podmiotom posiadającym wpis do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Wójta Gminy. Przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych przekazują, wraz z kwartalnymi

²³ UG Ostrów Mazowiecka (dane na grudzień 2016)

sprawozdaniami listę nieruchomości niezamieszkałych, w których usługa odbioru odpadów została w danym okresie zrealizowana.

Mieszkańcy gminy mają możliwość selektywnego zbierania odpadów „u źródła”, system ten obejmuje selektywną zbiórką następujące frakcje odpadów:

1. papier i tektura,
2. tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe,
3. szkła i odpadów opakowaniowych ze szkła,
4. bioodpadów oraz odpadów zielonych.

Zgodnie z art. 3 pkt 2 ust. 6 ustawy o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* na terenie gminy Ostrów Mazowiecka stworzony został punkt selektywnie zebranych odpadów komunalnych. Dzięki niemu właściciele nieruchomości objęci systemem posiadają dodatkowe opcje umożliwiające właściwe postępowanie z odpadami - ich segregację i przekazanie do zagospodarowania.

W punkcie przyjmowane są od mieszkańców następujące odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych²⁴:

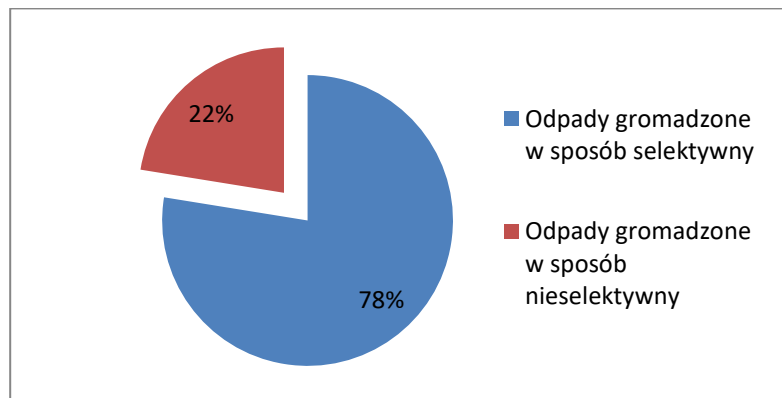
- papier i tektura, opakowania z papieru i tektury, tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych, metale, opakowania z metali oraz opakowania wielomateriałowe,
- szkło oraz opakowania ze szkła,
- odpady zielone,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe, które powstały w wyniku prowadzenia drobnych robót niewymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do starosty,

²⁴ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ostrów Mazowiecka za rok 2015

- zużyte opony pochodzące z gospodarstw domowych,
- tekstylia i odzież.

Wykres 7. Sposób zbierania odpadów komunalnych przez mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ostrów Mazowiecka za rok 2015

Gmina Ostrów Mazowiecka jest gminą wiejską na terenie, której większość nieruchomości stanowią nieruchomości zagrodowe, wiąże się to ze specyfiką powstających na jej terenie odpadów komunalnych. Poniżej przedstawiony został skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Ostrów Mazowiecka w roku 2015.

Tabela 5. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka z podziałem na frakcje w roku 2015

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Kod odebranych odpadów	Ilość odpadów w Mg
Odpady niesegregowane	20 03 01	1530,68
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	64,96
Opakowania z papieru i tektury	15 01 01	48,96
Opakowania ze szkła	15 01 07	65,33
Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	0,6
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych	17 01 07	7,6
Gruz ceglany	17 01 02	4,6
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	4,1

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ostrów Mazowiecka za rok 2015

Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów²⁵:

- a) Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – 29,6%, oznacza to, że osiągnięto dopuszczalny poziom, który w 2015 roku wynosił do 50%;

²⁵ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ostrów Mazowiecka za rok 2015

- b) Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 37,5% tzn. że osiągnięto wymagany poziom, który za rok 2015 wynosi 14%.

Przedsiębiorcy odbierający odpady niesegregowane z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka przekazują odpady do MPK PURE HOME Sp. z o.o. Spółka Komandytowa z siedzibą przy ul. Kołobrzesckiej 5, 07 – 401 Ostrołęka, które to przedsiębiorstwo zgodnie przepisami prowadzi regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych.

Gmina Ostrów Mazowiecka realizuje również „Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z Terenu Gminy Ostrów Mazowiecka na lata 2014-2032”. W ramach jego realizacji w 2015 roku z terenu gminy usunięto 249,90 Mg wyrobów azbestowych wykorzystując dofinansowanie ze środków WFOŚiGW²⁶.

5.9.1 Podsumowanie

Wprowadzenie na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych od wszystkich zamieszkałych nieruchomości przyczyniło się do zwiększenia kontroli w gospodarowaniu odpadami oraz znacznie przyczyniło się do zwiększenia poziomów odzysku i recyklingu odpadów. Należy oczekiwać, że z roku na rok będą one coraz wyższe. Wzrosła również świadomość mieszkańców o potrzebie prowadzenia właściwej gospodarki odpadami, a w szczególności segregacji odpadów. W ramach systemu w 2015 r. odpady odbierane były z 3033 posesji, z czego ponad 74% mieszkańców prowadziło selektywną zbiórkę odpadów u „źródła”.

²⁶ Urząd Gminy Ostrów Mazowiecka

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- funkcjonowanie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, - ciągły wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie.	palenie odpadów w gospodarstwach oraz nielegalny wywóz na dzikie wysypiska.
Szanse	Zagrożenia
- eliminacja dzikiego składowania odpadów, - zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów zmieszanych	nielegalne pozbywanie się odpadów.

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku ich wystąpienia. Potencjalnym źródłem zagrożenia jest także transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy).

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
brak zakładów mogących być źródłem powstania poważnej awarii.	stacje paliw płynnych, które są potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska.
Szanse	Zagrożenia
brak konkretnych planów budowy dużych zakładów przemysłowych na terenie gminy.	transport towarów niebezpiecznych, głównie paliw płynnych.

6 Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Rozpatrując obszary interwencji, wzięto pod uwagę zagadnienia horyzontalne. Poniższa tabela przedstawia stopień powiązania obszarów interwencji z wybranymi zagadnieniami horyzontalnymi.

Tabela 6. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi

Obszary przyszłej interwencji	Powiązania z zagadnieniami (kwestiami) horyzontalnymi			
	adaptacja do zmian klimatu	nadzwyczajne zagrożenie środowiska	działania edukacyjne	monitoring środowiska
Ochrona klimatu i jakości powietrza	✓	✓	✓	✓
Zagrożenia hałasem	○	○	✓	✓
Pola elektromagnetyczne	—	—	—	✓
Gospodarowanie wodami	○	○	✓	✓
Gospodarka wodno-ściekowa	○	○	✓	✓
Zasoby geologiczne	—	—	—	○
Gleby	✓	—	○	✓
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	○	○	✓	○
Zasoby przyrodnicze	✓	✓	✓	✓
Zagrożenia poważnymi awariami	○	✓	○	○

Symbol	Wyjaśnienie
✓	wpływ bezpośredni – obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób bezpośredni z kwestiami horyzontalnymi
○	wpływ pośredni - obszary przyszłej interwencji powiązane są w sposób pośredni z kwestiami horyzontalnymi
—	wpływ bez związku – brak powiązania między obszarami interwencji, a kwestiami horyzontalnymi

7 Podsumowanie efektów realizacji dotychczasowego POŚ

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrów Mazowiecka uchwalony został Uchwałą Nr XXXI/275/06 Rady Gminy w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 29 września 2006 r. Realizacja *Programu* miała na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją, a także stworzenie warunków dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Głównymi celami ochrony środowiska zawartymi w POŚ były:

- dokończenie programu dostarczania wody bieżącej (wodociągowania),
- rozwiązanie w najbliższych latach problemu gospodarki ściekowej,
- ochrona wód ze względu na zanieczyszczenia z działalności rolniczej,
- poprawa czystości powietrza atmosferycznego,
- zwiększenie lesistości gminy,
- usprawnienie gospodarki odpadami,
- prowadzenie edukacji ekologicznej.

Realizacja zadań ujętych w dotychczas obowiązującym POŚ, wpłynęła pozytywnie na poprawę stanu środowiska na terenie gminy. Zrealizowano szereg inwestycji dot. rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ograniczenia emisji substancji do powietrza (termomodernizacje budynków) oraz prowadzono działania z zakresu edukacji ekologicznej.

Wykonanie zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej przyczyniło się do ograniczenia emisji hałasu i wibracji, a także redukcji emisji CO₂ poprzez zmniejszenie spalania samochodów poruszających się po zmodernizowanych drogach.

W tabeli 7 zestawiono wartości wybranych wskaźników monitorowania efektów realizacji dotychczas obowiązującego POŚ.

Tabela 7. Wskaźniki monitorowania efektów realizacji POŚ

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Rok			Zmiana wartości wskaźnika
			2006	2013	2015	
1.	Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania	osoba	12686	12978	12889	↑ 203,0
2.	Ludność na 1 km ²	osoby/km ²	46	46	46	→ 0,0
3.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	189	204	202	↑ 12,7
4.	Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3086	3529	3616	↑ 530
5.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	1,6	14,8	14,8	↑ 13,2
6.	Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2	225	230	↑ 228
7.	Korzystający z sieci wodociągowej	48,4	75,7	78,8	98,9	↑ 23,2
8.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	9,1	17,3	18	↑ 8,9
9.	Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	44,9	48,4	48,8	↑ 3,9
10.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1996*	1871	2113	↑ 117
11.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	173*	820	1033	↑ 860
12.	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku z gospodarstw domowych	t	1506,71	1317,09	1491,64	↓ -15,07
13.	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	98	23	50	↓ -48,0
14.	Pobór wód podziemnych na potrzeby przemysłu	dam ³	104	34	60	↓ -44,0
15.	Użytki ekologiczne ogółem	ha	6,9	6,9	6,9	→ 0,00
16.	Pomniki przyrody	szt.	9	11	12	↑ 3
17.	Wskaźnik lesistości gminy	%	39,5	39,1	40,1	↑ 0,6

* dane z 2008 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

8 Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Celami realizacji programu ochrony środowiska poprawa stanu i ochrona środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska w gminie. Ww. cele i zadania zostały opisane w tabeli nr 8.

Ponadto kontynuowane będzie umieszczanie w aktach prawa miejscowego zapisów mających na celu ochronę środowiska. Przykładem takich dokumentów są Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczane w nich kierunki zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania, mające wpływ na ochronę środowiska to m.in.:

- zakaz lokalizacji nowych oraz rozbudowy istniejących obiektów uciążliwych, tj. powodujących przekroczenia ustalonych przepisami odrębnymi standardów jakości środowiska ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez wskazanie terenów jej rozwoju, w pierwszej kolejności w granicach wykształconych już pasów i skupisk zabudowy lub w ich sąsiedztwie;
- wypełnianie wolnych enklaw w pasmach istniejącej zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej w celu odpowiedniego wykorzystania terenów już zurbanizowanych i stworzenia większej ich zwartości przestrzennej;
- wyposażanie terenów zabudowy mieszkaniowej co najmniej w sieci elektroenergetyczne i wodociągowe, a strefy koncentracji zabudowy mieszkaniowej - także w sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- propagowanie odnawialnych źródeł energii, z wyłączeniem energii produkowanej z wiatru;
- rekomendowanie stopniowego ograniczania wykorzystywania węgla kamiennego jako głównego nośnika energii cieplnej stosowanego do ogrzewania budynków mieszkalnych.

Tabela 8. Cele, kierunki interwencji i zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Czy zadanie zostało wykonane? (UG Ostrów Mazowiecka)	NIE	TAK	Poprawa efektywności energetycznej budynków	Rozbudowa Szkoły w Komorowie wraz z termomodernizacją	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Rozbudowa Szkoły w Starym Lubiejewie wraz z termomodernizacją	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
			Długość wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg [km] (UG Ostrów Mazowiecka)	0	9,6	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego na środowisko	Budowa drogi Podborze (gościniec)	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Budowa drogi Sielc Kolonia	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Budowa dróg osiedlowych Komorowo (od ul. Leśnej)	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Budowa dróg Dudy i Dudy - Nw. Grabownica	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Budowa drogi Zalesie	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Budowa drogi Nowa Osuchowa ul. Leśna-ul. Szkolna	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Budowa drogi Komorowo ul. Świerkowa w stronę St. Lubiejewa, Chabrowa i od Mazowieckiej (ślepa)	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
							Budowa drogi Nieskórz	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Długość wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg [km] (UG Ostrów Mazowiecka)	j.w.	j.w.	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego na środowisko	Budowa drogi Prosenica Kolonia	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
2.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt] (UG Ostrów Mazowiecka)	1033	1183	Stąły przyrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania
3.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu	Liczba Mg usuniętych wyrobów azbestowych	0	350	Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest	Realizacja programu usuwania azbestu	Gmina Ostrów Mazowiecka	Możliwość nieotrzymania dofinansowania

Tabela 9. Harmonogram zadań wraz z ich finansowanie

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródło finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	razem		
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Rozbudowa Szkoły w Komorowie wraz z termomodernizacją	Gmina Ostrów Mazowiecka	800,0	-	-	-	800,0	Środki WFOŚiGW, RPO i Budżet Gminy	-
		Rozbudowa Szkoły w Starym Lubiejewie wraz z termomodernizacją	Gmina Ostrów Mazowiecka	-	1000,0	1000,0	1000,0	3000,0	Środki WFOŚiGW, RPO i Budżet Gminy	-
		Budowa drogi Podborze (gościniec)	Gmina Ostrów Mazowiecka	500,0	-	-	-	500,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa drogi Sielc Kolonia	Gmina Ostrów Mazowiecka	400,0	-	-	-	400,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa dróg osiedlowych Komorowo (od ul. Leśnej)	Gmina Ostrów Mazowiecka	600,0	-	-	-	600,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa dróg Dudy i Dudy - Nw. Grabownica	Gmina Ostrów Mazowiecka	-	600,0	600,0	-	1200,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa drogi Zalesie	Gmina Ostrów Mazowiecka	-	200,0	-	-	200,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa drogi Nowa Osuchowa ul. Leśna-ul. Szkolna	Gmina Ostrów Mazowiecka	-	600,0	-	-	600,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa drogi Komorowo ul. Świerkowa w stronę St. Lubiejewa, Chabrowa i od Mazowieckiej (ślepa)	Gmina Ostrów Mazowiecka	-	400,0	400,0	-	800,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa drogi Nieskórz	Gmina Ostrów Mazowiecka	-	-	400,0	-	400,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
		Budowa drogi Prosiénica Kolonia	Gmina Ostrów Mazowiecka	-	-	500,0	-	500,0	Środki PROW i Budżet Gminy	-
2.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Ostrów Mazowiecka	500,0	-	-	-	500,0	Środki WFOŚiGW, PROW i Budżet Gminy	-
3.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Realizacja programu usuwania azbestu	Gmina Ostrów Mazowiecka	700,0	700,0	700,0	-	2100,0	Środki WFOŚiGW i Budżet Gminy	-

9 Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska

Aby realizacja zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w *Programie* zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring realizacji planu będzie prowadzony z wykorzystaniem wzoru sprawozdania z realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrów Mazowiecka do roku 2020* (tabela nr 10). Do końca lutego każdego roku kalendarzowego wyznaczony przez Wójta Gminy Ostrów Mazowiecka pracownik uzupełni wzór sprawozdania, a następnie przeanalizuje, czy zadania są realizowane zgodnie z założonym harmonogramem i czy występują trudności w ich realizacji. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących. Wzór sprawozdania będzie również wykorzystany jako podstawa opracowania raportu z wykonania programu ochrony środowiska, który zgodnie z polskim prawodawstwem sporządza się co 2 lata.

Tabela 10. Wzór sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrów Mazowiecka do roku 2020

Sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrów Mazowiecka do roku 2020 za rok ...

Obszar interwencji	Nazwa zadania	Stan realizacji	Poniesione koszty [tys. zł]	Wskaźniki wykonania zadania				Stopień wykonania zadania* [%]
				Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta	
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Rozbudowa Szkoły w Komorowie wraz z termomodernizacją	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano		Czy zadanie zostało wykonane? (UG Ostrów Mazowiecka)	NIE	TAK		
	Rozbudowa Szkoły w Starym Lubiejewie wraz z termomodernizacją	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						
	Budowa drogi Podborze (gościniec)	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano		Długość wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg [km] (UG Ostrów Mazowiecka)	0	9,6		
	Budowa drogi Sielc Kolonia	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						
	Budowa dróg osiedlowych Komorowo (od ul. Leśnej)	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						
	Budowa dróg Dudy i Dudy - Nw. Grabownica	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						
	Budowa drogi Zalesie	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						
	Budowa drogi Nowa Osuchowa ul. Leśna-ul. Szkolna	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						
	Budowa drogi Komorowo ul. Świerkowa w stronę St. Lubiejewa, Chabrowa i od Mazowieckiej (ślepa)	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						
	Budowa drogi Nieskórz	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano						

Obszar interwencji	Nazwa zadania	Stan realizacji	Poniesione koszty [tys. zł]	Wskaźniki wykonania zadania				Stopień wykonania zadania* [%]
				Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta	
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Budowa drogi Prosienica Kolonia	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano		Długość wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg [km] (UG Ostrów Mazowiecka)				
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano		Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt] (UG Ostrów Mazowiecka)	1033	1183		
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Realizacja programu usuwania azbestu	☐ zrealizowano ☐ w trakcie realizacji ☐ nie zrealizowano		Liczba Mg usuniętych wyrobów azbestowych	0	350		

$$\text{stopień wykonania zadania} = \frac{\text{wartość osiągnięta wskaźnika} - \text{wartość bazowa wskaźnika}}{\text{wartość docelowa wskaźnika} - \text{wartość bazowa wskaźnika}} \times 100\%$$

10 Spis tabel

Tabela 1. Liczba podmiotów działających na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w 2015 roku w podziale na kategorie PKD	14
Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	22
Tabela 3. Klasyfikacja stanu czystości jednolitych części wód płynących na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w roku 2010 – 2015	26
Tabela 4. Złoża kopalin na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka	31
Tabela 5. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Ostrów Mazowiecka z podziałem na frakcje w roku 2015.....	42
Tabela 6. Powiązania obszarów interwencji z zagadnieniami horyzontalnymi	45
Tabela 7. Wskaźniki monitorowania efektów realizacji POŚ	47
Tabela 8. Cele, kierunki interwencji i zadania	49
Tabela 9. Harmonogram zadań wraz z ich finansowanie.....	51
Tabela 10. Wzór sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrów Mazowiecka do roku 2020	53

11 Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Ostrów Mazowiecka na tle województwa oraz powiatu	10
Rysunek 2. Położenie Gminy Ostrów Mazowiecka na tle sąsiadujących gmin	11
Rysunek 3. Ciągi komunikacyjne na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka	12
Rysunek 4. Cieki wodne na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka.....	24
Rysunek 5. Granice JCWP (przerywana linia) na tle Gminy Ostrów Mazowiecka	25
Rysunek 6. Położenie Gminy Ostrów Mazowiecka na tle podziału hydrogeologicznego kraju (podział na lata 2016-2020, 172 regiony)	27
Rysunek 7. Obszar Natura 2000 – Puszcza Biała (kolor fioletowy) na tle Gminy Ostrów Mazowiecka.....	33

12 Spis wykresów

Wykres 1. Struktura wieku mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka w 2015 roku	13
Wykres 2. Podmioty Gospodarki Narodowej wpisane do rejestru REGON z podziałem na sektory i funkcjonujące na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka	15
Wykres 3. Struktura użytków rolnych na terenie Gminy Ostrów Mazowiecka w 2014 roku ..	16
Wykres 4. Liczba przyłączy prowadzących do bud. mieszkalnych i wskaźnik zwodociągowania Gminy Ostrów Mazowiecka w latach 2010 – 2015	38
Wykres 5. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych [w m ³ /rok] na mieszkańca Gminy Ostrów Mazowiecka	38
Wykres 6. Liczba przyłączy oraz wskaźnik skanalizowania Gminy Ostrów Mazowiecka	39
Wykres 7. Sposób zbierania odpadów komunalnych przez mieszkańców Gminy Ostrów Mazowiecka.....	42

